

FÖRUM NAPI É

irodalmisszemle

A betű diadala

A harácssongyi könyvtáca beszédes számot vizsgálta, két gondolattal öltik fel bennem. Az egyiket Széchenyi tüzte a jüggelenségeért küzdő magyarság zászlajára ebben a megfogalmazásban: „A kímült emberfők összessége adja a nemzet igazi erejét.” A másodikat Gorkij bíratta az első szocialista állam építő emberéi: „Mindem, ami bennem jó, a könyvtárcnak köszönhetőem.”

Hosszantartó szellemi sóltésig után a betű diadalmaskodik az emberi lelkekben. Iskolaipolitikánk fejlődésének helyes ványa, az analiticitás teljes felzárkózása ezt szükségszerűen magából hozza.

Ez a fejlődés fejlettségteljes feladatot ró az irodalmi vallamlyen formában megismerendő emberekre is: az írónkra, szerkesztőkre, az anyagi mecénásokra egyaránt. A legutóbbi tízeztől kezdve eladt Veszprém megye előkelő helyet vitott ki magának ebből a szempontról is. Erről beszélnek az elhunyt írónk műveinek kiadóvonal is. „Megmozdult a föld” című riportkönyv, a megye mezőgazdaságnak szocialista átalakításáról, valamint a „Vörös szikra” című antológia.

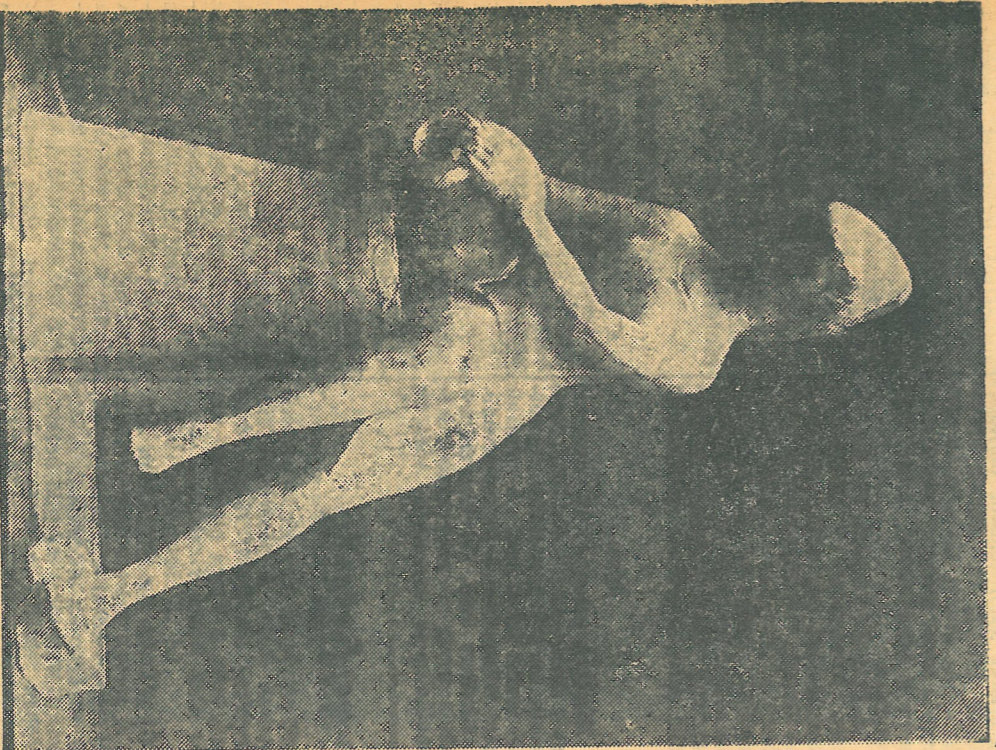
Nem akarové ünneprontó lenni, de az utóbbi kiadóvonalok terjesztésével kapcsolatban jó számbeli kéll emlékeztetni válami: e kiadóvonalok még nem jutottak el mindenhozá, ahová az írók és a kiadó szánták. Közésgyi könyvtárainkba ha került is egy-egy hivatalos példányszám, könyvtárs forgalomban azonban elvételre találkozunk velük. Pedig szivesen vennék megérni dolgozó, hiszen elősorban róluk és nekik írótak. Az irodalmi antológia kiadási és megveti művelődési osztály cégljárta. És ugyanez a mű-sorozatot küldött meg folyamatosan a megye iskoláinak a Tiszántúli kiadóvonalból. Mi az akadályai annak, hogy ezt saját kiadóvonalval is megtegye?

Az eredményeik mindig újabb feladatra serkentenek behűnket. Az új esztendő, az új évtized soha nem látott táblákat nyit meg az alkotó ember előtt.

A jó legyen még jobb, a művelt még műveltebb, és az erős még erősebb. Ezt akarja az író, mert ezt vágyja föle. ezt igényli az olvasó. És ez is része lesz az új esztendő boldogságának, gazdag-ságának.

E. F.

Bemutajuk az új „lakótársat”

Veszprém legújabb lakója lesz rövidesen a „Vízöntő nő”. R. Kiss Lenke szobrászművész alkotását egy-két héten belül felállítják a Vöröshadseg téri szökőkútton. „Testvére”, a múzeum előtt felállít-lendő „Guggóli tit” valamivel később költözik városunkba, „neki” országos még nem tervezték meg a felállítását.

PÜNKÖSTI ÁRPA D: EZI AKAROM!

Akarom, hogy mindentütt várjanak, hogy szívükbe zárjanak az emberek.

Az izzó alumíniummal szümműve hírközö-elektronika

legyenek a barátam, s a kohászakkal együtt nőjenek a vágyaim. Hofferek dugattyója dohogja a nevem, ha hívom a pulit, jöjjön el velem.

János bácsinak — ha kéri — tudjam a dalát: ismerjem a bányalópor ortricasztó szagát.

Füstös vasúti fiúkéll után engem is hívjon a tálban a víz, jökevdvi énekkemhez

a gyárudua, és az újómind, és az bánatod. Te nádekes ház, te emeletes, nyiss ajtót, fogadj be,

szeress. Kiállítás ráin gyárkémény, ha nem ismerlek meg, integessek felém parasztoi kerek.

Akarom, hogy mindentütt várjanak, akarom, hogy szívükbe zárjanak az emberek,

de nem úgy, hogy az egre írom a nevem, ne hajoljon meg előttem senki sem!

Beleolondok életelekbe, hogy se te, se ő, csak Mi vegyülj észre.

Ekkor mindentütt várnak, tudom, hogy szívükbe zárának az emberek.

Beszélgetés a mesterrel

Indiszkrécióm semmitvel sem menthető. Bevallom, képmutatásban féltkezőm a „mester” bizalmába, s atól is óvakodom, hogy sejtessen vele valódi száradékomat. Mert a „tisztelő” szerepben lelszelégtem, holott be kellett volna vallanom, hogy az elismert „mester”, aki havi tizenret keres, kőzönseges interjúalanyrak tekintem.

Úgy történt tehát, hogy a „mester” ott ült a kávéházban, három lágyföjtést kanalizozott csészéből, miután esztét nyílván magvas gondolatokon törtte, lévén dalszővegelő, aki több év-tizede abból él, még pedig nem is rosszul, hogy táncdalokhoz labrikál szöveget.

Hogy kerszik lenni? — Kérdezem Gyálzárkos képmutatással az öreg jampettől, és ő komolyan vehette a kérdést, mert gondterhelten nézett rám: — Nehéz idők. fiatal barátom — monda csüggedtem. — Valtozó idők, változó igények — tette hozzá bölcsen, és közben szigorúan villant meg pápaszeg-mor. Sohaifott is, de előbb befalla a légföjtést, majd így folytatta: — Manapság egész divat lett szádni a könyvtárcmúlajt. Mi, költők persze nem sokat törődünk az egészsel. Mert én, noha dalszővegelő nem nélkülözhetek bizonyos didaktikus célokat, mindig azt írtam, amit a szívem diktált. Itt van ez a hírre versem, amit szíleiben ismernek: „Jaj, mennyi nőt szereltek, de csak egyet lehetek.”

Érzi ebben a fiataloknak szóló figyelmeztetést? Mennyi komolyságra, felelősségtudatra int ez a vers, amelyben ott van életnem minden bölcs tapasztalata! Nem mondom, vannak téha dalszővegelők is, olyanok, amelyek nem illenek kulturális életünk fejlődésébe, amelyekből hiányzik a szocializmust építő ember öntudata. Ezt kell gondoson kiválasztani a szöveget, mert szövegeirőlünk sem egyforma képviselődnek.

Révedezve néz a mesz-szességbe, és tekintetéből látmi, hogy a kávéházi füstön túl a szocializmus építését látja, munkások, parasztoi, értelmiségiek hősi erőszaktését, a munkáka nemes pártosáit, amely mind ott visszhangzik verseiben.

ÉLETMEN TÉS

Barta Il-akna irodája előtt csikorgogya fékezett, a munkásszállító autóbusz. A bányásokról, és siettek a munkahelyre.

Az új banya nyitása mintha számnyakat adott volna az embereknek. Alig múlt két hete, hogy a Cseri-bányában kifögyött a szén, és ide telepartették a bányászokat. Kezdték megszokni az új munkahelyet.

Lehotia Károly és Hajtó Ferenc vajúdókat ifjú Borsóki János és Herczegh Ferenc csillésszekkel egy helyre osztották be. Megyújtoltak karbidámpájukat, együtt indultak a lejtősnán lefelé. A kezükben jobáit lámpa hol elébüik, hol mögöüük vetelte árnnyékukat, amely csak akkor halványodott kissé, amikor egy-egy villanvegó alatt haladtak el.

A lejtősnán — amelyet fű-ácsolattal biztosítottak lefelé — már elérte a 25 métert. A teraszszent most alulról felefelé átkellett építeni betonidomkóval, hogy tovább tudjon ellenállni a nagy köznyomásnak. Ezen a műszakon alulról a hetedik métert kellett átkelni.

— No, fiúk, remelem, ma a nyolcadik métert is áttalazzuk — szóló a brigádevelő a többiekhez, amikor a munkahelyre értek.

Rendben van, Karcsi bácsi, megpróbáljuk — válaszóiták a többiek, Borsóki a betonidom-

— Vagy itt van ez — mondta hitelen jókedűen. — Emlékeztetnie kell erre a közmert versre: „Pesten — egy csinos nőbe estem.” Nyilván elég fogékony, és megérzi balale, hogy ez a művelőtelmű vers együgyölt fővárosunk szeretetére nevel, nem is beszélve idegenforgalmi jelentőségéről. Mi, magyarak, gyakran szeretnyek vagyunk fanatizánk szártnyaszagért, egyarált. Pedig képzelle csak el, hogy milyen idegenforgalmi propagandaírt jelenene, ha ezt a verset épp olyan lelkesen éneklük Szalgomban, mint Tel Avivban.

Fantáziám valóban szártnyaszagért, nem tudok semmit elképzelni, ő azonban komolyan folytatja: — Manapság tehát, mint mondjam, divatból szöjtök a könyvnyú mutáit. De más a lébáság, és má a nemes szórakoztatási! Emlékszik erre a versenre: „Érzi, Panni, mennyi nő — júci. Kiárt remító — ő, melyik lesz a Nagy Op?” Érzi, fiatal barátom, ebben az egészében huromt, a játkéss derült? Nem is beszélve a vers formai gazdagságáról. Tudja, fiatal koromban én is komoly verseket kéztetem, mint maga odákat elégtakat, szonetteket írtam. De hibba, jobban vöndöttem a könyvnyú műálthoz.

Milyen megnható, amint azt mondta. „Jobban vöndöttem”, holott az igazság egyszerűen az, hogy véheségem, mint egy ágyulólvó. De ez eszébe se jut. Rendel két venmutó, az egyikkel engem jutalmaz meg, amitt végighallgatam, s úgy érzi, hogy tisztelői kőzé sorozhat. Kocchunok, megnyalja a szája széleit, és unnepelesen mondja: — A költészetre ígynk, fiatal barátom.

Iszunk, de nem tessz le a poharat, sokáig mered maga elé. Aztán halkán dudolni kezdi legújabb dalszőveget: Nem vagyok én Rómeó, — mégis ényém Il-dikó.

Igkyszem átérzeni a sorok mely jelentőségét, előremutató eszmei mondánivalalálát, lelkesítő erejét. De úgy látszik, mégsem vagyok elég fögekony.

CSANYI LÁSZLÓ

távolról jött volna, egy remegő hang válaszóit: — Itt vagyok, fiúk, a hómó...

Többet nem hallottak. A tébőből újabb homoktómeget zúdult az aknába, és a túljóladáról most már hang sem hallatszótt többé.

— Feri, rohani segíteget — kiáltotha a brigádevelő. Ket-tén pedig tíz kömtükkel neki-látják, hogy a nedves homoköt eltávolítsák a tető alól, ha netalán még életben maradt Borsóki, meg ne fulladjon.

Amikor kikaparuk felméletnyit, hogy helyere deszkát tűzzenek, újabb homoktómeget zúdult le, és majdnem öket is ottdogta.

A percek gyorsan perregnek, és még föformán semmit sem sem tettek. Az időt nem lehetett vesztegetni, hiszen újabb omlás veszélye fenyegetett. Borsókiól azt sem tudták, él-é, vagy ágyonnyomta-e a homok? Ha é — ki tudja — talán csak percekig elég neki a beszorult levegő.

Közben megérkezett a más-silk munkahelyről. Paliotai Mihály és Kucsera Antal. A külszínről előkerrült egy hat-méteres vascsó. A végébe dugó utófék, és a csövet el kezdték kereszttülni a homokkaton.

Már vagy három métert tűrdót a homokba a vascsó, de még mindíg nem ért kereszttülni a végé.

Az egyik oxigénléző készüléket hozott a mentőállomásról. A káladás mellállás nélkül csat-tozott a csó végén, verektek pá-takoztt az emberekől.